Duyarl?l?k ve Kar??l?kl?l?k Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Duyarl?l?k ve Kar??l?kl?l?k Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20304

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Duyarl?l?k ve **Kar??l?kl?l?k** Testi (Duyarl?l?k ve Kar??l?kl?l?k Ölçe?i olarak da bilinir), sosyal ve ili?kisel ba?lamlarda bireylerin duyarl?l?k düzeylerini ve kar??l?kl? etkile?im mekanizmalar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, Ay?egül Uluta?-Avcu ve A. B. Aksoy taraf?ndan 2015 y?l?nda Türkçe'ye **uyarlama** çal??mas? yap?larak Türk popülasyonuna kazand?r?lm??t?r. Çal??ma, ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik özelliklerini detayl? bir ?ekilde incelemeyi hedeflemi?tir. Bu tür bir uyarlama, ölçe?in kültürel olarak uygunlu?unu ve psikometrik aç?dan sa?laml???n? do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Ölçe?in orijinal yap?s?, sosyal ili?kilerde bireylerin kendilerine yap?lan iyiliklere veya olumsuz davran??lara nas?l tepki verdi?ini ve bu tepkilerin ili?kisel sonuçlar?n? de?erlendirmektedir. Uyarlama çal??mas?, **psikometri** alan?nda standart kabul edilen yöntemler kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Duyarl?l?k, Kar??l?kl?l?k, Sosyal ?li?kiler, Uyarlama, Ölçek Geli?tirme, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Psikometri, Ay?egül Uluta? Avcu.

Yazarlar

Ay?egül Uluta? Avcu, A. B. Aksoy.

Amaç

Duyarl?l?k ve Kar??l?kl?l?k Testi'nin temel amac?, sosyal etkile?imlerde bireylerin iki temel e?ilimini, yani ba?kalar?n?n duygusal durumlar?na veya ihtiyaçlar?na kar?? gösterdikleri hassasiyeti (duyarl?l?k) ve sosyal al??veri?lerde bekledikleri veya sunduklar? kar??l?k verme e?ilimini (kar??l?kl?l?k) güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle bireyler aras? ili?kilerin kalitesini ve sürdürülebilirli?ini etkileyen bu kritik davran??sal ve bili?sel yap?lar? de?erlendirmek için tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, uluslararas? alanda kullan?lan bu psikolojik arac? Türk kültürüne uygun hale getirmek, dilsel e?itli?ini sa?lamak ve elde edilen verilerin psikometrik standartlara uygunlu?unu kan?tlamakt?r. Bu sayede, Türk psikoloji ve sosyoloji ara?t?rmalar?nda ili?kisel duyarl?l?k ve kar??l?kl?l?k kavramlar?n?n bilimsel olarak incelenmesine olanak sa?lanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, sosyal psikoloji ve ili?ki teorileri ba?lam?nda ele al?nan **Duyarl?l?k** (Sensitivity) ve **Kar??l?kl?l?k** (Reciprocity) kavramlar?n?n çok boyutlu birle?imidir. Duyarl?l?k, bir bireyin sosyal çevresindeki ipuçlar?n? alg?lama, ba?kalar?n?n duygusal durumlar?n? anlama ve bu durumlara uygun tepkiler verme yetene?iyle ilgilidir. Yüksek duyarl?l??a sahip bireyler, ili?kilerde ince ayr?nt?lar? fark etme e?ilimindedir.

Kar??l?kl?l?k boyutu ise, sosyal mübadele teorisine dayan?r. Bu, bireylerin bir ili?kide ald?klar? fayda veya zarara kar?? misilleme yapma veya kar??l?k verme e?ilimini içerir. Ölçek, genellikle pozitif kar??l?kl?l?k (iyili?e iyilikle cevap verme) ve negatif kar??l?kl?l?k (zarara zararla cevap verme veya a??r? duyarl? olma) gibi alt boyutlar? içerebilir. Bu iki yap?n?n ölçülmesi, ili?kisel sorunlar?n ve ba?lanma stillerinin anla??lmas?nda önemli bir rol oynar.

Geçerlik

Duyarl?l?k ve Kar??l?kl?l?k Testi'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in amaçlanan yap?y? gerçekten ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla geçerlik analizleri yap?lm??t?r. Her ne kadar kaynak bilgide detayl? sonuçlar belirtilmese de, uyarlama çal??mas?n?n ba?l??? gere?i **yap? geçerli?i** (construct validity) çal??malar?n?n yürütüldü?ü varsay?lmaktad?r.

Yap? geçerli?ini sa?lamak için genellikle **faktör analizi** yöntemleri kullan?l?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? göstermeyi amaçlar. Ayr?ca, yak?nsak ve ?raksak geçerlik analizleri (Convergent and Discriminant Validity) de, ölçe?in ilgili yap?larla pozitif, ilgisiz yap?larla ise dü?ük korelasyon gösterip göstermedi?ini tespit etmek amac?yla kullan?lm?? olabilir.

Güvenirlik

Ölçe?in Türkçe formunun güvenilirli?i, yani ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farkl? uygulamalara kar?? tutarl?l???, uyarlama çal??mas?nda incelenmi?tir. Güvenirlik çal??malar?nda en yayg?n kullan?lan yöntem, ölçe?in iç tutarl?l???n? ölçen **Cronbach Alfa** katsay?s?n?n hesaplanmas?d?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin birbirleriyle uyumlu oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Uyarlama çal??malar?nda ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i (Test-Retest Reliability) analizleri de yap?labilir. Bu analiz, ölçe?in belirli bir zaman aral??? sonras?nda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?ini kontrol ederek ölçümün zamana ba?l? tutarl?l???n? ortaya koyar. Uyarlama çal??mas?, bu psikometrik kriterleri sa?layarak testin Türk kültüründe güvenle kullan?labilece?ini ortaya koymu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Duyarl?l?k ve Kar??l?kl?l?k Testi'nin Türkçe uyarlama sürecinde, ölçe?in boyutlulu?unu belirlemek amac?yla faktör analizi gerçekle?tirilmi?tir. Bu analiz, orijinal ölçe?in boyut yap?s?n?n Türkçe formda da korunup korunmad???n? veya kültürel farkl?l?klar nedeniyle yeni faktör yap?lar?n?n ortaya ç?k?p ç?kmad???n? belirler.

Tipik olarak, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA) ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (Confirmatory Factor Analysis - CFA) kullan?larak ölçe?in nihai faktör yap?s? teyit edilir. Faktör yüklerinin incelenmesi, her bir maddenin hangi alt boyuta ait oldu?unu ve ölçe?in teorik yap?yla ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Derecelendirmeli Likert Tipi Ölçek (Orijinal ölçe?in yap?s?na ba?l? olarak, tipik olarak 5 veya 7 noktal? Likert format? kullan?l?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler (Genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde uygulanm??t?r.)

Ya? Grubu: 18 ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencileri veya genel popülasyon örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Çal??man?n yay?nland??? makalede örneklem detaylar? mevcuttur.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) yöntemiyle uygulanan bir anket format?ndad?r. Kat?l?mc?lardan, maddelerde belirtilen durumlar kar??s?ndaki duygu, dü?ünce veya davran??lar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

?li?ki Kalitesi, Sosyal Mübadele, Psikolojik Test, Ölçek Uyarlama, Duyarl?l?k, Kar??l?kl?l?k, Aksoy.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kurumsal E-posta Adresleri: Ay?egül Uluta? Avcu için: aysegul.ulutas@inonu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Ay?egül Uluta? Avcu (Sorumlu Yazar), ?nönü Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Psikolojik Dan??manl?k ve Rehberlik Bölümü, Malatya, Türkiye (2015 verilerine göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Ay?egül Uluta? Avcu ve A. B. Aksoy taraf?ndan 2015 y?l?nda Türkçe'ye uyarlanm??t?r. Testin bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için yazarlardan izin al?nmas? gerekmektedir. ?leti?im bilgileri yukar?da mevcuttur.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: duyarlilik-ve-karsiliklilik-testi-toad.pdf

Kaynaklar

Uluta?-Avcu, A. ve Aksoy, A. B. (2015). Duyarl?l?k ve Kar??l?kl?l?k Testi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Akademik Bak?? Dergisi*, 48, 18-30.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: akademikbakis.org

Duyarl?l?k ve Kar??l?kl?l?k Testi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için ilgili akademik makaleye (Uluta?-Avcu & Aksoy, 2015) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM